

Käesoleva lisa oli üldplaneeringu koostamise lähtekohtade aluseks.

LISA 4. TAPA VALLA PÄRANDKULTUURIOBJEKTIDE LOETELU

Kaardistatud pärandkultuuriobjektid on toodud valla üldplaneeringu väärtuslike alade kaardil ja loetelu alljärgnevas tabelis *Tabel 1*. Tapa vallas on EELIS e-andmekogusse (<http://www.eelis.ee/>) registreeritud (seisuga 21.06.2021) 371 pärandkultuuriobjekti.

Täpsem informatsioon Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) poolt alates 2005. a kaardistatud pärandkultuuri objektidest Eestis on leitav RMK kodulehel <http://www.rm.k.ee/metsa-majandamine/parandkultuur>.

Tabel 1. Tapa valla pärandkultuuriobjektide loetelu

	Nimi	Tüüp	Küla	Seisund	Pärimused	Märkused	Foto
1	Aavere magasiait	Magasiaidad	Aavere küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Maakivist ja paekest ehitatud hoone asub põllul, mis meenutab magasiaita. Hoones ja selle seinte ääres kasvavad punase leedri põõsad.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI423.jpg
2	Reinu talu kelder	Keldrid	Aavere küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Põlises talukohas on säilinud kelder ja maakivist kõrvalhoone seinad. Talu hoovis kasvavad kõrgealised tammed, pärnad ning õunapuud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI424.jpg
3	Aavere kõrts	Kõrtsid	Aavere küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%		Õuepuudena kasvavad vahtrad.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI272.jpg
4	Aavere kivirist	Hauatähised	Aavere küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Kiviristi vastas teisel pool teed on palvemaja koht.	Kiviristid tähistavad matmispaiku. Paekivist rist, tähistab arvatavasti Põhjasõja aegset matmispaika.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI269.jpg
5	Aavere maaahi	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Aavere küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%		Lubjapõletusahjule on puud peale langenud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI270.jpg
6	Villemi talu kelder	Keldrid	Aavere küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Talumaja vundamendil kasvavad kased, õuepeal on käsipumbaga kaev. Õuepuudena kasvavad õunapuud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI420.jpg
7	Mihkli talu tuuliku koht	Tuuleveskid	Aavere küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Tuuleveski oli puidust ja pilbastega kaetud. Nõukogude aja alguses oli tuuleveski veel alles, see lagunes 1960. aastatel.		http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI273.jpg

8	Mootsa-Risti talukoht	Põlised talukohad	Aavere küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Taluhoonest on säilinud keldriosa, mille varemetel kasvavad puud. Vundamendi läheduses on maa sisse kaevatud ringikujuline süvend. Maakivist aed on laotud lubjaahjuni.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI271.jpg
9	Kaevukoht	Kaevud, karjamaakaevud, kivikünad	Aavere küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%			https://pk.rmk.ee/parandkultuur/AU/AU592.jpg
10	Oti veskitalu	Vesiveskid, veskitammid	Aavere küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Talu paikneb Risu - Mäetaguse vankritee ületuskohal Ilmandu jõe ülemjooksul. Säilinud kelder, kahe hoone vundamendid, veskijärve kaldavall ja veskitammi konstruktsiooni palk jões. Teataja M. Lepik.	https://pk.rmk.ee/parandkultuur/KE/KE041.jpg
11	Tagametsa talukoht	Põlised talukohad	Aavere küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			
12	Lombi metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Alupere küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Õuepuudena kasvavad sirelid ja viljapuudena õunapuud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI379.jpg
13	Raketibaas	Okupatsiooniaja objektid	Alupere küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Polügoon, kus toimusid laskeharjutused, asus raketibaasi läheduses metsas.	Õuel kasvavad männid, kased ning pajuvõsa.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI380.jpg
14	Teetammi piirdepostid	Vanad teetähised	Alupere küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI381.jpg
15	Härja talu kiviaed	Kiviaiad, tarad	Alupere küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Kiviaial kasvavad lepad ja jämedatüvelised pihlakad. Kiviaed on laotud loodusliku heinamaa ümber, kus kasvavad hajusalt kõrgealised kased. Arvata on, et heinamaad kasutati loomade karjatamiseks ja heina tegemiseks.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI412.jpg
16	Araski karjamõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Araski küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Õuepuudena kasvavad saared, vahtrad, kuused, kased.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI415.jpg
17	Lasila mõisa lubjaahi	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Assamalla küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/UN/UN479.jpg

18	Kõrtsihindreki taluhäärber	Taluhäärberid, -elumajad	Assamalla küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Assamalla küla südames oleva talu ostis mõisalt Joosep Vanderer. Stiilipuhta funktsionalistliku villa ehitas kuuldavasti enda projekti järgi Rudolf Vanderer 1939. aastal, kuid pigem võis autor olla vend Artur.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI350.jpg
19	Sadulamägi	Vanad kohanimed	Assamalla küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Assamallat tuntakse kogu Eestis kohana, kus Kalevipoja muistendite põhjal hundid vägilase hobuse maha murdsid.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI344.jpg
20	Assamalla munakivitee	Munakiviteed	Assamalla küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI349.jpg
21	Matsi küngas	Vanad kohanimed	Assamalla küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Mäge tuntakse ka kui Jõesuumägi.	Mäel on osaliselt tehtud lageraiet.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI400.jpg
22	Talli küngas	Vanad kohanimed	Assamalla küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Mäge tuntakse ka kui Treiali küngas.	Talliküngal on tehtud lageraie, seetõttu on kasvama hakanud tihe kuslapuuvõsa. Suuremad puud on kasvama jäetud künka servadesse.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI395.jpg
23	Veskimäe tuuliku koht	Tuuleveskid	Assamalla küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Maksamäel ehk Veskimäel oli Assamalla tuulik 19. sajandi teisest poolest kuni Teise maailmasõjani.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI345.jpg
24	Lindre talukoht	Põlised talukohad	Assamalla küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Noorpaaridel on komme teha Assamalla kurepesa juures peatus ja siduda lint Lindre talu rehehoone korstna ümber, ilmselt tagamõttega, et kurg pruutpaarile kiiremini külla tuleks.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI346.jpg
25	Assamalla kooli koht	Koolihooned	Assamalla küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Esimene kool tehti Assamallas 1851. a., mil Separi talu kambris hakkas lastele lugemist, kirikulaulu ja käske õpetama Joosep Hammelmann.	Koolipargis kasvavad pärnad, vahtrad, paplid ja kuused.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI347.jpg
26	Assamalla (Porkuni) vallamaja	Vallamajad	Assamalla küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Praeguseni alles olev maakivist vallamaja ehitati 20. saj alguses, mis läks maksma 6880 rubla. Peale Assamalla valla kaotamist on hoonet kasutatud elamuna, kauplusena, raamatukoguna ja velskripunktina.	Õuepuudena kasvavad kased ja kuused.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI355.jpg
27	Assamalla meierei koht	Meiereid	Assamalla küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Kahekümnendatel aastatel valmis Assamallas meierei ning 1960. aastate lõpus ehitati samale vundamendile saun. Väikeste juurdeehitustega hoones on nüüd raamatukogu. (M. Kuntur)	Õuepuudena kasvavad kased.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI354.jpg

28	Assamaala tähtsusetööstus	Mõisaarhitektuuri objektid	Assamalla küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Õuepuudena kasvavad kased ja sirelid.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI343.jpg
29	Assamalla pood	Pood	Assamalla küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI353.jpg
30	Maltoosavabrik	Muud mõisaagseid tootmishooned	Assamalla küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Esialgu tehti tehases õlut, hiljem hakati maltoosat tootma. (M. Kuntur)	Hoone vareme kõrval kasvavad kased.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI351.jpg
31	Lasila mõisa moonakamaja	Moonakamajad	Assamalla küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi		Moonakate maja juures kasvavad õuepuudena vanad pärnad. Läheduses on metsaheinamaa, kus kasvavad sarapuupõõsad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI339.jpg
32	Roosaare küngas	Vanad kohanimed	Assamalla küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Mäge tuntakse ka kui algne Varesmägi.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI398.jpg
33	Varesmägi	Vanad kohanimed	Assamalla küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Mäge tuntakse ka kui Kaervura mägi, Tühiaugu mägi, Tühjaugu mägi ja Mandlimägi.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI397.jpg
34	Assamalla sepikoda	Sepikojad	Assamalla küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Sepikoda asub Rakvere-Väike-Maarja maantee ääres.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI348.jpg
35	Mälestustahvel Vabadussõjas langenuile	Mälestuskivid	Assamalla küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Vallamaja seinal oli mälestustahvel (avati 1924) I Maailmasõjas vallast langenute nimedega, mis võeti 1940. a maha ning pandi vallamaja tagatrepi ette, tagakülg ülespoole, kus säilis kuni Eesti taassünnini. 03.06.1989 kinnitati tahvel seinal.	Õuepuudena kasvavad kased ja kuused.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI356.jpg
36	Assamalla mälestuskivi	Mälestuskivid	Assamalla küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JS/JS416.jpg
37	Risumägi	Vanad kohanimed	Assamalla küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Mäge tuntakse ka kui Bildi küngas, Tõnnikse mägi.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI396.jpg
38	Kabelimägi	Vanad kohanimed	Assamalla küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Mäge tuntakse ka kui Kabjamägi, Vene küngas, Vanakõrtsi küngas.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI393.jpg
39	Assamalla luht	Vanad kohanimed	Assamalla küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI404.jpg
40	Poriküla	Vanad kohanimed	Assamalla küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Assamalla vanim nimi oli vist Asamaan-ala. 13. saj nimetati küla Asalala. Külarahvas nimetas Assamalla küla ka Porikülaks.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI352.jpg
41	Ohjamägi	Vanad kohanimed	Assamalla küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Mihkel Veske pani 1876. a. Assamalla mägede tekke kohta Pandi-verest kirja järgmise seletuse: Ohjadest sai Otimägi. Mäge tuntakse ka kui Otimägi ja Keldrimägi.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI399.jpg

42	Imastu mõisa ait ja sepikoda	Muud mõisaaegsed tootmishooned	Imastu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Ehitatud arvatavasti 20. saj algul.	Imastu mõisa endine ait ja sepikoda seisavad tühjalt, kuigi on erastatud. Aidal huvitav laetalade konstruksioon. On kolhoosi ajal kasutatud nii ladudena kui töökodadena.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO178.jpg
43	Kõrve metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Imastu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Oli tsaariaegne metsavahikoht, EW ajal kuulus Tapa metskonna koosseisu, samuti nõukogude ajal, kus pikaajaseks metsavahiks oli Jaansoo.	Endised metsavahi kordoni hooned remonditud ja ümbrus korrastatud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO184.jpg
44	Imastu mõisa allee	Mõisakultuuri osad	Imastu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Seda alled mööda sõitis Imastu mõisaproua Udriku vahet. Tal oli olnud eesel, kellega sel alleel rahvast sõidutanud. Hiljem läks see eesel üle invaliididekodule, kasutati pidude ajal. (R. Tammik)	Oli Imastu ja Udriku mõisate vaheline tee. Imastus kase-vahtraallee alles, alates 2 km seguneb metsaga, mille sisse jäi nõukogude-aegne raketibaas. Udriku-poolses otsas on tee üles küntud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO176.jpg
45	Imastu mõisa laut	Muud mõisaaegsed tootmishooned	Imastu küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Hoone põles 1939. a.	Alles vaid maakivist lauda nurgad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO290.jpg
46	Tapa metskonna kontor ja Ilmastu mõis	Metskonnahoone	Imastu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Metskond asus endise Imastu mõisa teenijatemajas. Tapa metskonnal oli 2 metsandikku: Pala ja Tapa. Metsad paiknesid praegusel Kaitseväge polügoonil ja Tapa linna ümbruses. Kuulus 1960.aastatest alates Aegviidu metsamajandi alla.	Oli Eesti Wabariigi aegne metskonnahoone. Kuulub Imastu mõisakompleksi ja on muinsuskaitse all.Käesoleval ajal seisab tühjalt. Tapa metskond likvideeriti 1981. a. Viimane metsaülem oli Ell Mumm.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO174.jpg
47	Imastu mõisa lubjaahi	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Imastu küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Oli Imastu mõisa-aegne paemurd ja lubjaahi. Paemurru tagant oli kunagi läinud karjatee, praegu põld.	Lubjaahi asub paemurru põhjaservas, on täidetud prahiga. Üht paemurru auku kasutatakse tiigina. Paemurrul kasvab mets, mida on hiljuti raiutud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO177.jpg
48	Imastu vesiveski	Vesiveskid, veskitammid	Imastu küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Imastu järvesilmast algava jõeharu kaldal olnud kunagi vesiveski, mis olevat 1907. a veel töötanud. Teatakse veel, et viimaseks mõldriks selles veskis olnud Jaan Tänavots. Konnaverest kaevatud kraav veskini. (R. Tammik) Veski võis sealsamas olla juba	Asukoht Imastu mõisa tiigist väljuval ojal. Veskitamm maastikul aiatav.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO175.jpg
49	Konnarevere kõrts	Kõrtsid	Imastu küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Kõrts oli olemas 19. saj lõpul, oli sammastele toetuva esifassaadiga, kuhu võis alla sõita. Viimaseks kõrtsmikuks oli olnud keegi Gabriel, kes oli seal pidanud ka poodi. Kõrts	Endisest laudahoonest on kolhoos ehitatud lao. Kõrtsist säilinud vaid müürid, õunapuud, üle vana teekoha on 2 vahert ja 2 saart allikale viiva tee ääres.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO180.jpg

					suleti 20. saj. Hiljem oli 4 perekonna elumajaks. (R. Tammik)		
50	Peebumägi	Vanad kohanimed	Imastu küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Peebumäe nimi tulenes Peebu talunimest mäe jalamil. Mägi on kahes osas, läbi kaevatud Rakvere-Tapa maantee ehituse tagajärjel.	Nõukogude ajal oli see mägi kaevatud künklikuks ja siia olid paigaldatud sõjaväe radarid. Ülesanne oli lennukite õhkutõusmise ja maandumise suunamine. Tänu neile edastati täpset ilmateadet ka kohalikele elanikele.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO272.jpg
51	Imastu raketibaas	Okupatsiooniaja objektid	Imastu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Kohalike elanike sõnul olevat raketibaasi ümber olnud mitmekordne okastraated ja seda valvanud koerad. Raketibaasis peeti ka sigu. Läbisaamine kohalike elanikega oli sõjaväelastel olnud hea, vahetuskaubana saadi neilt mootorikütust.	Praegu alles vaid hoonete varemed.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO179.jpg
52	Karkuse Hiimägi	Hiied, hiiepuud, pärimustega puud	Jootme küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Hiimägi, mitu wersta pikk, soomaa sees Karkuse mõisa ligidal. Selle mäe peale käivad mitme mõisa ja walla piirid ühe ristikiwi peale kokku, kui Roosna, Karkuse, Nõmmküla ja Koigi. (Jung, J. 1910. Muinasaja teadus eestlaste maalt, III.)	Mäe lõunapoolne osa on kruusaks veetud. Teataja ja foto M. Laimets.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JS/JS398.jpg
53	Iiemägi	Muinasaegsed(võimalike) rituaalidega seotud paigad	Jootme küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			
54	Jootme mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Jootme küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Mõis rajati 1627. a. 19. saj keskel valminud suur kahekorruseline hilisklassitsistlik puidust peahoone, krohviti hiljem üle, küljed lammutati. Huvitava arhitektuuriga tööliselamud. Peahoones tegutses ka kool.	Kõrvalhooned asuvad peahoone ümbrust ringina piirava tee ääres. Maantee viib praegu läbi auhoovi. Vabakujuline suur park. Enne maareformi oli omanik parun von Maydell. 1920. a annetati mõis Vabadussõja kangelasele Aleksander Paulusele.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO251.jpg
55	Suuga karjamõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Jootme küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Oli Roosna mõisa karjamõis.	Mõisahooned varemetes, võimas U-kujuline laudahoone. Õuepuudeks vahtrad, pärnad, lehis.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO257.jpg
56	Kõrts-hobusetall	Kõrtsid	Jootme küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Kohaliku elaniku sõnul olnud kõrts-hobusetall, kus hoiti hobuseid ja anti meestele viina. Jäi endisse Suuga karjamõisa viiva tee äärde.	Hoone olnud väga suur, auväravaga. Praegu õilme talu.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO294.jpg

57	Jäneda jaamahoone	Raudteerajatised	Jäneda küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Jäneda peatuskoht rajati 20. saj algaastail.	Hooned lagunenud. Õues suur õunapuu. Uus jaamahoone teisel pool raudteed.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO281.jpg
58	Kalijärve mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Jäneda küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Kalijärve jahiloss oli elamuks Benckendorffidele, kui Jäneda mõisa peahoone võõrandati. Elu mõisas on kujutatud mitmes mälestusteoses: paruni tapmine, paruness Maria tormiline elu, Herbert Wellsi külaskäik jne.	Endine Kalijärve mõisahoone on renoveeritud, kasutusel elumajana.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO227.jpg
59	Lipumägi	Vanad kohanimed	Jäneda küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Juba tsaariajast kohalik pidude pidamise koht, jaanipäeva õhtul korraldati suur jaanituli.	Üks osa Nelijärve-Jäneda oosist.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO226.jpg
60	Turbaaugud	Turbavõtukohad	Jäneda küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Presidendi raja ääres, võsast puhastatud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/PK/PK383.jpg
61	Kalijärv	Vanad kohanimed	Jäneda küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Jäneda mõisahärra teinud nii palju õlut, mida ei jõutud juua, see läks kaljaks ja valatud välja. Kali jooksis mäest alla lohku, millest tekkis Kalijärv. Siin olla nähtud ka näkke, järv olla nõutud.	Järve kaldale on paigutatud temaatilised puusculptuurid.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO228.jpg
62	Kiviaed	Kiviaiad, tarad	Järsi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/PK/PK425.jpg
63	Kiviaed	Kiviaiad, tarad	Järsi küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/PK/PK424.jpg
64	Vardi oja koolmekoht	Koolmekohad, parvekohad	Järsi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI426.jpg
65	Talukoht	Põlised talukohad	Järsi küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi			
66	Metsamõisa metsapark	Mõisakultuuri osad	Järsi küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Metsapark asub mõisa kompleksist eemal oleval põllul, metsasaarena, kus kasvavad pargipuudena vahtrad, kuused, kased ja üksikud pärnad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI428.jpg
67	Metsamõisa piirikivi	Ajaloolised piirimärgid	Järsi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI430.jpg
68	Aavere-Järsi tee	Maanteed	Järsi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Aavere-Järsi tee ääres on maha jäetud talukohad, mille õuedel kasvavad vanad õuepuud ja viljapuud. Tee äärde jäävad kiviaiad ja kaks tuuliku aset, Aavere kivist ning kabelikoht.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI425.jpg

69	Tipisauna talukoht	Põlised talukohad	Järsi küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi			
70	Metsamõisa kiviaed	Kiviaiad, tarad	Järsi küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Maakividest madal kiviaed, mis on katkendlik ja põllult koristatud kivide tõttu kahjustatud. Puistu varieerub.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI429.jpg
71	Metsamõisa kuivenduskraav	Maaparandusobjektid	Järsi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JU/JU504.jpg
72	Jahiloss	Mõisaarhitektuuri objektid	Järsi küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Siit läks tee mõisa juurde. (P. Adler, 46)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/PK/PK421.jpg
73	Laskepessa	Sõjalised objektid I ja II Maaailmasõjast, Vabadussõjast	Järsi küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Siin olevat ka samagonni aetud. Laskepessa pidas seda minu vanaema, samas ei ole see kinnitust leidnud. (P. Adler, 46)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/PK/PK422.jpg
74	Metsamõisa heinaküün	Muud mõisaaegsed tootmishooned	Järsi küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%		Arvatav Metsamõisa heinaküün.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JV/JV042.jpg
75	Metsamõisa kiviaed	Kiviaiad, tarad	Järsi küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JV/JV043.jpg
76	Metsamõisa saviauk	Kruusa-, liiva-, savi- ja fosforiidikarjäärid	Järsi küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI431.jpg
77	Metsamõisa mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Järsi küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Metsamõisa pargis kasvavad põlised vahtrad, tammed, kuused, nuld ja elupuud. Mõisakompleksist on säilinud maakivist seintega tootmishoonete seinad, kelder ja härrastemaja kelder. Mõisa tarekuivati juures põllul oli tuulik. Mõisapark korrastatud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI427.jpg
78	Järvajõe lubjaahi ja paemurd	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Järvajõe küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Lubjaahju varem kasvavad kased ja remmelgad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI367.jpg
79	Järvajõe vana maa-ahi	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Järvajõe küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi		Vana maa-ahju varem kasvavad kuused.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI368.jpg
80	Taluhooned	Laudad, tallid	Järvajõe küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Õuepuudena kasvavad elupuud ja pihlakas ning aiapuudena õunapuud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI371.jpg
81	Metsloomade söödasõim	Jahi, kalanduse ja mesindusega seotud kohad	Järvajõe küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI369.jpg
82	Maakonnapiir	Ajaloolised piirmärgid	Järvajõe küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Säase ja Porkuni risti juures oli maakonna piiripost. Tee oli maakonnapiir ja teine piir oli Valgejõe mööda Tapani välja.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI321.jpg

					Piiripost oli Eesti lipu värvidega – spiraalselt joonistatud lipuvärvid. Kolmnurkne betoonpost. (V. Roosmaa)		
83	Kopliale metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Järvajõe küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Maja korda tegemise käigus tuli esikus välja kivi, millel aastaarv 1857. Vene aja olid majas korterid ühel pool elasid metskonna raietöölised ning metsavaht elas ühetoalises ja väikse köögiga korteris. Kõrvalhooneteks olid tall ja küün. (L. Rohtveer)	Õuepuudena kasvavad vahtrad, kuused, elupuud, kased, sirelid ja kastan ning aiapuudena õunapuud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI366.jpg
84	Porkuni metsaülema maja	Vahtkondade kordonid	Järvajõe küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Pargipuudena kasvavad pärnad, kased, nuld, lehised, elupuud ja sirelid. Lehise allée. Kõrvalhoonetena on vana saun ja kelder ning õuepeal on käsipumbaga kaev.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI370.jpg
85	Raigu metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Kadapiku küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Õuepuudena esineb vaher, ebatsuuga, lekis. Hoovis on käsipumbaga kaev.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI314.jpg
86	Kaeva kõrvalmõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Kaeva küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JN/JN775.jpg
87	Otsa talu tuuleveski	Tuuleveskid	Karkuse küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Asus Karkuse külas Otsa talu maadel.	Veski vundament aiatav, keskel pihlakas. Maaparandusega kadunud veskitee ja uued põllukivid veskikohale kantud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO213.jpg
88	Karkuse mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Karkuse küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Eraldati Järvajõe 1637. a. Kuulus Poortenitele, edasi Morenschildtidele. 1765. a läks mõis von Fockide valdusse kuni võõrandamiseni. Pärimuse järgi olevat üks Fockidest saanud surma metsas puu all, kui läks metsaraiet kontrollima. (H. Kõuts)	Mõisa peahoone on hävinud, säilinud vaid mõisa kuivati. Osaliselt varemets ka teisid kõrvalhooned.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO207.jpg
89	Karkuse mõisa kiviaed	Kiviaiad, tarad	Karkuse küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Algab Karkuse mõisast kulgedes endise mõisast Nao külla viiva tee äärt mööda, pöörates ümber põllu. Tee ääres kaitsealune ohvrikivi ja veidi eemal kaitsealune Karkuse jalakas.	Maakividest aed. Kiviaia pealne tugevasti metsastunud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO210.jpg
90	Karkuse lijejalakas	Põlispuid	Karkuse küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			
91	Karkuse soo turbavõtukoht	Turbavõtukohad	Karkuse küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Asus mõisa metsa taga.	Säilinud kraavid ja basseinikesed. Tegemist on pigem	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO209.jpg

						siirdesooga.	
92	Karkuse mäe kruusakarjäärid	Kruusa-, liiva-, savi- ja fosforiidikarjäärid	Karkuse küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Oli olnud Hiimägi, umbes 500 m mõisast, mäe all tee ääres kaitsealune Hiiekaev. Selle mäe peal käinud kokku mitme mõisa ja valla piirid.	Karkuse oosi on kasutatud juba EW ajal, mägi on 1 km ulatuses mitmesuguseid kruusaauke täis. Oosi lõpul suur nõukogude-aegne kruusakarjäär, tugevalt prahistatud. Oosi lõunaosas kiviaed.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO208.jpg
93	Klaokse talukoht	Asundustalud	Karkuse küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Viimati elas siin üksinda vanamemm. Talust läks mööda endine Nao-Karksi mõisate ühendustee.	Taluhooned jäid tühjaks, hävinud tulekahjus. Õuepuudeks pärn ja viljapuud, sirelihekk.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO212.jpg
94	Tõrevere karjamõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Karkuse küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Oli Roosna mõisa karjamõis.	Peahoone pole säilinud. Kõrvalhooned on varemetes. Uus elumaja.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO206.jpg
95	Tõnise talukoht	Põlised talukohad	Kerguta küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Asutava Kogu liikme Tõnu Loiki (1875-?) sünnikoht.		https://pk.rmk.ee/parandkultuur/KB/KB080.jpg
96	Moonakamaja	Moonakamajad	Koiduküla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Moonakate maja hoovipeal on vana saun. Õuepuudena kasvab kased, kuused ja viljapuudena õunapuud. Maja ümber kasvavad sarapuupõõsad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI359.jpg
97	Rajamägi	Vanad kohanimed	Koiduküla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Mäge tuntakse ka kui Annukse mägi, Pärtli mägi, Soome kungas.	Rajamäest on ehitatud üle elektriliin.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI401.jpg
98	Koplimägi	Vanad kohanimed	Koplitaguse küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI403.jpg
99	Jaani-Antsu mägi	Vanad kohanimed	Koplitaguse küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI402.jpg
100	Kuie bussijaam	Vanad teetähised	Kuie küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Kuie bussijaam asub mõisa pargis oleva pritsikuuri juures, kus koolilapsed koolibussi ootasid.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI421.jpg
101	Lubjaahi	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Kuie küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/AU/AU402.jpg
102	Mõlli metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Kuie küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%		Varemetel kasvavad punased leedrid ja kased. Õuepuusena kasvavad kased ja viljapuudena õunapuud, kreegid.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI417.jpg
103	Kuie mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Kuie küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Kuie mõis (Kui saksa k) rajati 18. sajandi algul Roosna mõisast eraldamise teel. Mõisa viimane omanik enne 1919. a võõrandamist oli Ernst von Stackelberg.	Pargipuudena esinevad pärnad, vahtrad, lehised, nuld jt.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI260.jpg
104	Külaotsa talukoht	Põlised talukohad	Kuie küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%		Talu kohas on säilinud sauna seinapalgid, maakelder ja elumaja korsten. Õuepuudena kasvavad kased, vahtrad ja kuused, viljapuudena õunapuud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI263.jpg

105	Kuie pritsikuur	Pritsikuurid	Kuie küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Õuepuudena kasvavad vahtrad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI259.jpg
106	Kuie meierei	Mõisaarhitektuuri objektid	Kuie küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Hoonet on kasutatud loomalaudana, selle ümber kasvavad kuused ja pajud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI261.jpg
107	Kuie mõisa kuivati	Kuivatid, lahusrehed	Kuie küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Hoone ümber kasvavad saared ja toomingad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI262.jpg
108	Robo talukoht	Põlised talukohad	Kuie küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Õuepuudena kasvavad vahtrad ja pihlenelased ning aiapuudena õunapuud. Talu hoovil on paekivist rakkega kaev.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI418.jpg
109	Roobo talukoht	Põlised talukohad	Kuie küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Õuepuudena kasvavad vahtrad ja lehised ning aiapuudena õunapuud. Talu hoovil on paekivist rakkega kaev.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI419.jpg
110	Hansu talukoht	Muu majandushoone, rajatis	Kuie küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Õuepuuna kasvab vaher ja sirelipõõsas.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI416.jpg
111	Riisika talukoht	Põlised talukohad	Kuie küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			
112	Raudteeahoone	Raudteerajatised	Kuie küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			
113	Rõika talukoht	Põlised talukohad	Kuie küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			
114	Kullenga mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Kullenga küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi		Kullenga mõisa härrastemaja varem kasvatatud vahtra ja pajuvõsa. Mõisapargis kasvavad vahtrad, saared, pärnad, kased, kuused ja lehised.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI358.jpg
115	Lohvardi-Kullenga vana tee	Külatänavad, karjatanumad	Kullenga küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Kiviaed osaliselt.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/KL/KL029.jpg
116	Kullenga mõisakuivati	Kuivatid, lahusrehed	Kullenga küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI357.jpg
117	Talukoht	Põlised talukohad	Kullenga küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi			
118	Einmanni mõisa viinavabrik	Piirituse tootmisega seotud objektid	Kursi küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JN/JN773.jpg
119	Ristikivi	Ajaloolised piirimärgid	Kursi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI390.jpg

120	Kursi turbavõtukoht	Turbavõtukohad	Kursi küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Arvatavasti kuumutati ka selles rabas tõrva.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI392.jpg
121	Kursi mõisa moonakamaja	Moonakamajad	Kursi küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI317.jpg
122	Talvetee	Talveteed	Kursi küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Talvetee läheb maaüksuste piiri mööda, mistõttu jääb teele 11 ristikivi.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI391.jpg
123	Talvetee	Talveteed	Kursi küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Talvetee läheb maaüksuste piiri mööda, mistõttu jääb teele 11 ristikivi.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI731.jpg
124	Tuuleveski	Tuuleveskid	Kursi küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JN/JN774.jpg
125	Kursi mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Kursi küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			
126	Einmanni mõisa ait	Mõisaarhitektuuri objektid	Kursi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI387.jpg
127	Ristikivi	Ajaloolised piirimärgid	Kursi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Kivisse on raiutud maaüksuse piirinurga joonis ja aastaarv 1859.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI389.jpg
128	Vulbi metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Kõrveküla küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Teatud ka kui Kuke talu. Oli Rava metskonna metsavahi kordon. Metsavaht Eduard Pent tuli sinna metsavahiks 1952. a ja elas siin kuni surmani 1966. a. Hiljem maja müüdi, kuid nüüdseks hooned lagunenud.	Õues 3 suurt kastanit, maja kõrval kaev. Maja ümber endisele karjamaale istutatud kuusekultuur.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO223.jpg
129	Rehessaare tellisetööstus	Savitööstused, savitõngid, telliseahjud	Kõrveküla küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Oli tsaariaegne tellisetööstus. Siin tehti käsivormides telliseid, milledest on ehitatud praegune Jäneda loss.	Telliseahjud lammutatud, kõrval saviauk, metsastunud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO225.jpg
130	Rehessaare metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Kõrveküla küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Oli EW ajal Aegviidu metskonna metsavahikoht, hiljem allus Jäneda metskonnale.	Krundile ehitatud uus elumaja. Õuepuudeks pärn, õunapuud, saar.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO224.jpg
131	Nelijärve-Mägedetee	Põlised metsateed, jalgrajad, hobuseteed	Kõrveküla küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Oli põline teekoht, praeguse sirge trassi kõrval.	Teed kasutavad tänapäeval marjulised-seenelised ja jahimehed.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO219.jpg
132	Kernu soo turbavõtukoht	Turbavõtukohad	Kõrveküla küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Oli EW kohalike talumeeste turbavõtukoht.	Kõrval asub mitmete legendide poolest kuulus Kernu järv, mida ähvardab kinnikasvamine.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO216.jpg
133	Vulbi talukoht	Põlised talukohad	Kõrveküla küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Siin elasid ema ja tütar, Liine ja Ilse Västriku, pereisa oli surnud. 25. märtsil 1949. a küüditati nad Siberisse, kus ema suri. Olid vaesed, küüditamisel polnud põhjust. (H.	Õuepuudena vaher ja lehis, sirelihekk. Kasutatakse metssigade söötmiskohana.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO230.jpg

					Kull)		
134	Salu raba turbavõtukoht	Turbavõtukohad	Kõrveküla küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Oli tsaariajal Jäneda mõisa turbavõtukoht. Kuulus Aegviidu metskonna alla.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO218.jpg
135	Tindimäe metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Kõrveküla küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Oli EW ajal Aegviidu metskonna, nõukogude ajal Jäneda metskonna, metsavahikoht.	Endine metsavahikordon on renoveeritud. Õuepuuks suur kolmeharuline vahe.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO220.jpg
136	Neitsijärv	Vanad kohanimed	Kõrveküla küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Rohkete legendidega seotud rabajärveke. Enamasti on nähtud neitsikesi vee peal mätastel istuvat ja endid kammivat. Rahvasuus olla see järv tulnud Albu vallast, kus teda reostati. Ka olla mõisapreili ennast sinna ära uputanud.	Kinnikasvanud rabajärvekesest on tehnikaga läbi sõidetud, pinnast purustatud. Legendi järgi ei tohi siit isegi oksakest kaasa võtta.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO221.jpg
137	Vulbi mägi	Vanad kohanimed	Kõrveküla küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Olnud vanaks kindluseks, kus sõja ajal leiti varju. Selle mäe olevat kokku vedanud vanad eestlased, arvatavasti Põhjasõja ajal.	Mägi, mis on oos, on osaliselt hävitatud kruusa kaevandamise tõttu.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO229.jpg
138	Kernu talukoht	Põlised talukohad	Kõrveküla küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Selle küla esimesed elanikud olid Kirnmannid, eestlasest vanema järglased. Põhjasõja ajal elanud siin neli venda. Siis toimunud õuel varanduse pärast lahing röövlitega. Nimed võetud hiljem ka Kernu küla järgi.	Praegune talu on uus, vana rehielamu vundament märgatav õuel.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO217.jpg
139	Piirikivid	Ajaloolised piirimärgid	Kõrveküla küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Songi talu asus Albu ja Jäneda mõisa piiril samuti valla piiril. EW ajal oli Albu vallas, praegu Tapa vallas. Kaks piirikivi asuvad teineteisest ca 20 m kaugusel.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/EV/EV082.jpg
140	Salu talukoht	Põlised talukohad	Kõrveküla küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Salu Mart ja Juuli elasid küll kaugel metsatalus, kuid olid eluga kursis, käisid naabrite juures raadiot kuulamas, küpsetasid leiba, magasid õlgedel. Neist tehti raadiosaateid ja ilmus artikkel. 19. saj tehti siin alet ja künti härgadega (M. Krimm)	Oli üks viimastest suitsutaredest, mida käidi uudistamas veel 1970. aastatel. Siin elasid vend ja õde Martin ja Juuli Tomp kuni elu lõpuni. Pidasid loomi, lõpuks lubati ka hobust pidada, sellega käidi poes.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO222.jpg
141	Lehtse vallamaja	Vallamajad	Lehtse alevik	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Ehitatud 1894. a, oli Eesti Wabariigi ajal Lehtse vallamaja, kus elas sees vallasekretär Gustav Laupa oma perega. (H. Truu)	Hoonele on teine korrus peale ehitatud, ruumid endised.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO286.jpg

142	Lehtse Põllumeeste Seltsi pangamaja	Ühistegevusega seotud hooned	Lehtse alevik	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Pank asutati 1913. a. Siin peeti pidusid, kursusi ja rahvakoosolekuid. Saksa ajal oli majas komandatuur ja omakaitse staap, peale sõda ajutiselt raamatukogu ja vallavalitsus.	1955-1983. a tegutses siin Lehtse Rahvamaja ning seejärel näidati vaid filme. Alates 1991. aastast asub selles majas Lehtse Koduloomuuseum.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO283.jpg
143	Mälestusmärk 1919 langenud seltsimeestele	Mälestuskivid	Lehtse alevik	Tüüp määratav, objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud alla 20%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JG/JG068.jpg
144	Lehtse meierei	Meiereid	Lehtse alevik	Objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Lehtse meiereisse toodi piima kokku ümberkaudsetest küladest ja valmistati võid. Meieriks oli Jaan Joost. (H. Truu)	Hoone on ümber ehitatud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO282.jpg
145	Moonakamaja	Moonakamajad	Lemmküla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi		Õuepuud puuduvad, kui metsa alla kasvavad sarapuupõõsad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI360.jpg
146	Arukõrtsi koht	Kõrtsid	Lemmküla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi		Arukõrtsi varemetel kasvavad toomingad ja pajud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI340.jpg
147	Talukoht	Õuepuud	Lemmküla	Objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Talukohas kasvavad jämedatüvelised tammed ning säilinud on maakivist hoone varemed.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI342.jpg
148	Lasila metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Lemmküla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Õuepuudena kasvavad männid ja kased.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI311.jpg
149	Linnape küla ühiskarjamaa	Pärandkooslused, karjametsad, heinamaad	Linnape küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	On olnud metsakarjamaa. Piirneb Kaasiku taluga. Pärimuse järgi olevat karjapoised Kaasiku metsas karjas olnud ja näinud valges riides olendeid mööda kõndimas. Ei olnud inimesed, kadunud varsti, koerad olid tormanud järele.	Endine karjamaa on metsastunud, ümbritsetud kiviaiaga. Äärtesse on kantud põllult kive. Lähedal Vanakooli talukoht, mis oli olnud Linnape rahvakool 19. saj lõpul.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO250.jpg
150	Linnape mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Linnape küla	Objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Mõis rajati 17. sajandil. Kõrvalmõis oli Rägavere. Pikka aega olid omanikud von Staalid. Viimane omanik oli von Baumgarten. Pärimustes räägitakse Linnape ja Rägavere mõisate vahelisest maa-alusest salateest.	Suurest puidust peahoonest on säilinud ebamäärane ümberehitatud osa, mida kasutatakse külamajana. Säilinud on mõned kõrvalhooned, needki varemeis. Kodumaised pargipuud, kolmeharuline vaher.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO247.jpg
151	Ilumäe talu laut	Laudad, tallid	Linnape küla	Objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Kolhoosi ajal peeti siin mullikaid. Praegu kuulub kõrvaloleva Härma talu alla.	Elumaja on hävinenud. Laut on lagunemas	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO246.jpg
152	Loksaveski koht	Tuuleveskid	Loksa küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Tuulik oli puidust ja asetses kivivundamendil. Maantee remondi ajal tuulik lammutati.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI290.jpg
153	Loksa kool	Koolihooned	Loksa küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Õuepuudena kasvavad kased.	http://pk.rmk.ee/parandk

							ultuur/JI/JI289.jpg
154	Tammemäe kivimurd	Kruusa-, liiva-, savi- ja fosforiidikarjäärid	Loksa küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI407.jpg
155	Kilomeetripost	Vanad teetähised	Loksa küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI292.jpg
156	Siilimägi	Vanad kohanimed	Loksa küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud		Arvatavasti on Siilimägi hiiemägi, kus kasvavad kõrgealised männid. Mändide vanus võib ulatuda 200 aastani. Mäe sisse on ehitatud siloauk.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI405.jpg
157	Tammemäe talu kelder	Keldrid	Loksa küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Talu hoonete varemotel kasvavad punase leedri ja kuslapuu võsa, õuepuudena vahtrad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI406.jpg
158	Loksa küla kruusaauk	Kruusa-, liiva-, savi- ja fosforiidikarjäärid	Loksa küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI291.jpg
159	Piirikivi	Ajaloolised piirimärgid	Loksa küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Foto "100 piirimärki" galeriist.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JS/JS482.jpg
160	Sulbi metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Loksu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Oli EW aegne metsavahikoht. Nõukogude ajal oli metsavahiks Rudolf Vaalmets.	Hooned põlesid 1990-ndatel. Õuepuudeks pärnad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO185.jpg
161	Loksu karjamõis	Muud mõisaaegsed tootmishooned	Loksu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	1838. aastaks oli Loksu küla 4 perest saanud karjamõis. See püsis kuni EW tulekuni, siis elas seal Tapa metskonna metsnik. 1941. a tapeti siin venelaste poolt metsnik Juhan Rõõmusoks.	Peahoone oli alles veel peale II Maailmasõda, siis elasid seal sõdurid. Hiljem lammutati kolhoosi poolt. Laudahoones oli sigala. Õues kolmeharuline pärn.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO190.jpg
162	Jumpsalu kõrtsikoht	Kõrtsid	Loksu küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Kõrts kuulus Saksi mõisale, nimetatud 1857-1878 nimistus. Ehitatud aga mõisa piirile endise Loksu-Põima tee äärde. (A. Kroonmäe)	Kõrtsikohta tähistab vaid mõni kivi karjamaal. Kõrtsihoone lammutati peale II Maailmasõda, selle palkidest ehitas omanik naaberkrundile elumaja, mis on olemas praegugi.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO188.jpg
163	Lokuta küla kuivati	Pärandkultuuri märgid NL ajast	Loksu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Oli nõukogude ajal sovhoosi kuivati.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO293.jpg
164	Kuke kõrts	Kõrtsid	Loksu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Elas siin pikalt mees nimega Kukk ja nii hakati seda Kuke kõrtsiks nimetama. Kuulus Imastu mõisale, asus piiril vastu Saksi Jumpsalu kõrtsi. Oli 1857-1878 a Kadrina kihelkonna kõrtside nimistus ka Imastu Jumpsalu kõrtsi nime all. (A. Kroonmäe)	Säilinud on kõrtsi ladu, kõrtsihoone ise pole säilinud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO189.jpg

165	Mäeotsa talukoht	Asundustalud	Loksu küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Talus elas viimati lesk Linda Vellemäe oma pojaga, mees suri väga külmal talvel kopsupõletikku.	Taluhooned lagunenud, maa antud kasutada naabertalule, kes on teostanud ka kõrvaloleva metsa puhastuse. Välja on puhastatud ilus vahtrasalu.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO186.jpg
166	Mälestuskivi Koitla taluõuel	Mälestuskivid	Loksu küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	05.06.1945. a kutsus Koitla talu peretütar Valve oma sünnipäevale ka metsavennad. Toimus äraandmine, talu piirati sisse ja pandi põlema. Tapeti ja haavati põgenejaid, ülejäänud põlesid sisse. Valve Koitla ja Helga Treial maeti kodaeda sirelite alla.	Talu õuel asub mälestuskivi 05.06.1945.a siin tapetud 14 inimesele, kui peeti perenaise sünnipäeva, millel osalesid metsavennad. Hooned hävinud, õuepuudest säilinud viljapuud. Talu lähistel kruusaauk.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO187.jpg
167	Saueaugu talu sepikoda	Sepikojad	Lokuta küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Endine sepikoda.	Asub talust eemal künkjal.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO292.jpg
168	Lokuta vesiveski	Vesiveskid, veskitammid	Lokuta küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	1836. a kõneldakse Veski Juhanist, 1848. a Lokuta mõldrist Samel Falckist. EW ajal kuulus kellelegi Peinarile. Mainitakse 1726. a, 1939. a oli mõldriks Veski Peeter. (R. Tammik)	Asus Valgejões, kuid kuulus Tõdva-Kõnnu mõisale nagu kogu Lokuta küla. Töötas viimati veel kolhooside ajal.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO191.jpg
169	Patika raudteeülesõit	Raudteerajatised	Läpi küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Oli Patika küla ja Lehtset ühendav tee ja raudteeülesõit.	Käesoleval ajal ülesõit suletud. Vana teekoht nähtav.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO262.jpg
170	Läpi kõrts-kauplus	Kõrtsid	Läpi küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	1920-ndatel oli kõrts-kauplus. Hiljem palvemaja. Kolhoosiajal lammutati hooned (A. Urva)	Kõrtsikoht on lammutatud, kivid viidud 5 aastat tagasi Järeda mõisa roosiaeda. Õuepuudest säilinud vaid kask künkjal.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO263.jpg
171	Rebase raba turbavõtukohad	Turbavõtukohad	Läste küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Rebase raba oli tähtis turbavõtu ala nii EW kui nõukogude ajal.	Turbavõtt on toimunud 30 m ribadena.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO285.jpg
172	Ilumäe talukoht	Asundustalud	Läste küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Ilumäel olevat elanud Tombergid, käinud seal Tallinna tööle (J. Freimann). Siin lähistel asus veel talukohti.	Taluhooned võsas ja lagunemas.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO260.jpg
173	Armuväli sild	Kivisillad ja -truubid, ripsisillad, puitsillad	Läste küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Räägitakse, et kui sillale satub tõeline armastajapaar, siis sild murdub.	Vana kivisilla asemel on nüüd uus betoonsild. Asub Pruuna mõisa lähedal Soodla jõel.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO241.jpg
174	Turbatööstuse majandushoone	Muu majandushoone, rajatis	Läste küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Olevat mälestusmärk 1920. aastatel tegutsenud A/S Kunglast jt. turbatööstusettevõtetest Läste rabas.	Hoone maakividest.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO289.jpg
175	Kurje piiritusetehas	Piirituse tootmisega seotud objektid	Läste küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	1887. a valminud Kurje piiritusevabrik oli toona Järvamaa suurim. Oli telefoniühendus Lehtse mõisa ja viinavabriku vahel. 1914. a töötas	Viinavabrik töötas 1979. aastani. Seisab tühjana, laguneb. Vabriku taga teisel pool jõge tuhamäed, sest nõukogude ajal kõeti jõujaama põlevkiviga.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO232.jpg

					siin 27 töolist. Aurumasin oli võimas, toodangut anti 150 000 rubla eest. 1920. taastati piiritusetehase töö.		
176	Pruuna ülesõit ja raudteevahi majake	Raudteerajatised	Läste küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Raudteeülesõit oli teel mis, viis Pruuna mõisast otse Pruuna külla. Raudteevahi majake pärit arvatavasti 20. saj algusest.	Endine raudteeülesõit on suletud. Raudteevahi elamu lagunemas.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO240.jpg
177	Läste allikad	Hiie- ja raviiallikad	Läste küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Olevat eluvee allikad. Pidi tervendama ja noorendama.	Ümbrus tugevasti soostunud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO235.jpg
178	Kurge mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Läste küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	1840. a oli mõis veel iseseisev rüütlimõis, 1850 juba kuulus Lehtse mõisa alla. Viimane omanik oli Friedrich von Hoyningen Huene, kes oli suur loodusvaatleja, peahoone põõningult leiti hiljem tema liblikakogu.	Peahoone on tunduvalt ümber ehitatud, võib pärineda 19. saj. lõpust. Säilinud kõrvalhooned seisavad tühjalt. Õuepuud vahtrad, kuused.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO231.jpg
179	Andi vesiveski	Vesiveskid, veskitammid	Läste küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Algselt kuulunud veski Kurge mõisale.	Oli historistliku pseudogooti stiilis veskihoone Soodla jõel.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO233.jpg
180	Läste koolimaja	Koolihooned	Läste küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Õpetajate aruanded 1867. aastast, oli vallakool, hoone põles 1960. a lõpul.	Viimane funktsioon oli Lehtse vaestemaja. Praegu alles vaid pool hoonest.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO236.jpg
181	Kurge tuuleveski	Tuuleveskid	Läste küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Oli Kurge mõisa tuuleveski.	Asub pihlaka-toominga võsas.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO234.jpg
182	Otsa talu surnuaed	Hauad	Läste küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Otsa talu peremees käinud tsaariajal Petrogradis luba nõutamas, et rajada oma maa peale Koplimäele surnuaed. Sinna maetud veel 20. saj keskel ja peetud ka surnuaiapähi. Pärinus ka selle kohta, et luba nõutatud Roomast.	Surnuaed on umbes 15 m pikk ja 10 m lai, ümbritsetud madala kiviaiaga, asub põllu keskel. Näha veel mõned ristide alused ja metallristide osi. Kõrged lehtpuud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO331.jpg
183	Kilomeetripost	Vanad teetähised	Metskaevu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI253.jpg
184	Kalmuküngas	Hauad	Metskaevu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Arvatav Põhjasõjaajaga matusepaik, mis on tähistatud kiviristiga. Kivirist peaks seal ka täna olema. (S. Freienthal)	Tee ääres peab olema kivirist, sügava lumetõttu ei ole leitav. Võib oletada, et kivirist on lõhutud või viidud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI252.jpg
185	Metskaevu lubjaahjud ja paemurd	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Metskaevu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Põdrangu mõisalt renditud Metskaevu lubjaahjudes alustas 1870-80datel aastatel lubja põletamist hilisem suurtööstur Limberg.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI251.jpg

186	Moe paemurd	Paemurrud	Moe küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Lubjapõletusega teenis mõis endale viinavabriku ehitusraha.	Paemurd on metsastunud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO183.jpg
187	Moe kruusaauk	Kruusa-, liiva-, savi- ja fosforiidikarjäärid	Moe küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Oli EW ajal kohalik kruusakarjäär.	On kasutatud kruusavõtmiseks ka kolhoosiajal. Praegu tee karjääri suletud. Ümbritsetud lehtpuudest, põhiliselt remmelgatest.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO182.jpg
188	Mälestuskivi lenduritele	Mälestuskivid	Moe küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	1977. a hakati Tapa lennuvälja angaare puhastama, lennukid viidi Pärnu. Tagasisõidul 19. aprillil lendas üks lennuk Moe piiritusevabriku korstna otsa, lendur suutis lennuki põllule juhtida. Seal kukkus see alla. Surma sai 23 lendurit.	Mälestuskivil on lennuki originaalne saba. Ümber kuusehekk.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO271.jpg
189	Moe vesiveski	Vesiveskid, veskitammid	Moe küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Silda hakati ehitama 1930. aastal, mis oli raske töö ja mida on kirjeldanud Voldemar Balder kogumikus "Põhja-Eesti südamaadel", lk. 240.	Vesiveski vare asub vana maantee koha ja sillakoha kõrval. Veskikohta ümbritseb pajuvõsa.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO181.jpg
190	Saksi külanõukogu hoone	Pärandkultuuri märgid NL ajast	Moe küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Sel kohal oli kunagi Kirmani talu. Hoonele ehitati teine korrus peale. Sovhoosi ajal oli see Saksi külanõukogu hoone.	Teisel korrusel olid elukorterid, esimesel korrusel külanõukogu. Siin on olnud ka raamatukogu ja kauplus. Hoone on tühi.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO274.jpg
191	Moe mõisa peahoone	Mõisaarhitektuuri objektid	Moe küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Härrastemaja oli olnud tõeline pärl baltimaade puitarhitektuuriga mõisa-häärberite seas. Oli pikk hoone madalate lagede, õlgkatusega ja torniga ühes otsas. Verandad olid kahel pool maja. Puud istutati majale lähedale.	Hoonest säilinud vaid välistrepid ja 3 põlispärna teiste lehtpuude seas.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO291.jpg
192	Moe rehi	Muud mõisaaegsed tootmishooned	Moe küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Oli Moe mõisa suur rehi, külgosad lammutatud.	Rehehoone kõrval ka paekividest ait. Rehehoonest järel vaid keskosa ja kõrge korsten. Rehe ümber kaevandatud paekivi.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO273.jpg
193	Naistevalja kool	Koolihooned	Naistevälja küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Naistevälja kooli pargis kasvavad pärnad, kased, männid ja kuused, aiapuudena õunapuud.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI297.jpg
194	Otsa tuuliku koht	Tuuleveskid	Naistevälja küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	1930ndatel tuulikut enam ei olnud. (V. Roosmaa)	Tuuliku varem kasvavad pajud ja toomingad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI304.jpg
195	Kooguga kaev	Kaevud, karjamaakaevud, kivikünad	Naistevälja küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI302.jpg

196	Naistevälja saeveski koht	Metsaestakaadid ja saeveskid	Naistevälja küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Praeguse põllu peal. Kuulus Nuka küla meestele. Kutsuti Undi saeveskiks, vennad Karl ja Hermann olid omanikud. Lähedal ei olnud kusagil saeveskit, tehti mitmesugust saematerjali. (V. Roosmaa)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI293.jpg
197	Naistevälja vana kooli koht	Koolihooned	Naistevälja küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi		Alles vundamendi jäänused ja suur kivimürakas.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI299.jpg
198	Kelder	Keldrid	Naistevälja küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Keldri ümber kasvavad tammed, saared, kased ja sirelid.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI303.jpg
199	Kaptenmajor Verner Puuranna talukoht	Põlised talukohad	Naistevälja küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI306.jpg
200	Mudaaugu tee	Külatänavad, karjatanumad	Naistevälja küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Uustalust läbi metsa läheb Saiakopli. See oli rahvasuus sõimunimi. Vankrirattad olid rummuni muda sees. (V. Roosmaa)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI307.jpg
201	Kingu tuuliku koht	Tuuleveskid	Naistevälja küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Tuuliku omanik oli Kingu Einu. 1944. a jõululaupäeval põles tuulik teadmata põhjusel maha. Oli küla viimane veski. (V. Roosmaa)	Tuuliku varem kasvavad toomingad. Kingu tuuliku läheduses asub maakividest kiviaed.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI298.jpg
202	Naistevälja kiigeplatsi koht	Kiiged, kiigemäed	Naistevälja küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Põngerjatena tegime kiige. Mitu aastat oli paigas kiigeplats. (V. Roosmaa)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI294.jpg
203	Suurkaev	Kaevud, karjamaakaevud, kividünad	Naistevälja küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Külakaevu nimetati Suurkaevuks. Kui muud kaevud kuivaks jäid, käidi kaelkookudega külakaevust vett toomas. Kaevus kuuldi igasuguseid hääli. Krundil A 30 elas Uusjärve Anna, kes teadis tondilugusid. Tema oli vanapaganaid näinud. (V. Roosmaa)	Betoonraketega kaevu ääres kasvavad toominga põõsad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI300.jpg
204	Dominikaani munkade pelgupaik	Pao- ja pelgupaigad	Naistevälja küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Reformatsiooni aegu aeti dominiiklased (katoliku kiriku mungad) Tallinnast välja. Nad tulid Porkunisse (Tallinna piiskopi kindlus), kus peavarju ei saanud, jäid Naistevälja lähedale. Nad olevat varjanud end Mudaaugu taga Uuetalu metsas.	Aastakümneid olid ehitanud onne. Varemeid või vundamente olla näha olnud. (V. Roosmaa)	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI308.jpg
205	Kullikopli heinamaa	Pärandkooslused, karjametsad, heinamaad	Naistevälja küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI305.jpg

206	Veera Saare elukoht	Põlised talukohad	Naistevälja küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Veera Saare isa oli Järvajõe mõisas rentnik. Maja oli talunikult üritud. V. Saar oli Jäneda Põllumajandustehnikumis õpetaja. Hoones asus enne vabariigi algusaega käsimeierei. (V. Roosmaa)	Õuepuudena kasvavad sirelid ning varem remmelgad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI295.jpg
207	Naistevälja kelder	Keldrid	Naistevälja küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI301.jpg
208	Naistevälja saunikukohad	Vabadiku (popsi)saunad, soldatikohad, platsikohad	Naistevälja küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Koolimaja viiva tee ääres mäe all olid saunikute eluasemed, millest on säilinud vaid mõned udused külarahva mälestused. (V. Roosmaa)	Koolimaja juurde viiva tee ääres kasvavad tammed ja saared.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI296.jpg
209	Mudaaugu kiviaed	Kiviaiad, tarad	Naistevälja küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI309.jpg
210	Nõmmküla meierei	Meiereid	Nõmmküla küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Nõmmküla koorejaam asutati 1926. a Ambla filiaalina. Ervin Sepp töötas seal 65 aastat meierina. (E. Sepp)	Ei kasutata.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO205.jpg
211	Nõmmküla mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Nõmmküla küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Mõis eraldati Seljast 17. sajandil. Kuulus Wrangelitele. 18. saj ostis von Saltza, 19. saj oli mitmeid omanikke. Viimane omanik oli Karl Knauf. Oli poolmõis. Puidust peahoone pärineb 19. saj.	Puidust peahoone pikka aega seisnud kasutuseta, hävimas. Ait on sammastega, endine kuivati maakividest. Pargipuud vahtrad, saared, tammed.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO204.jpg
212	Aaviku karjamõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Näo küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Oli Karkuse mõisa karjamõis.	Hooned lagunenud, püsti vaid endise lauda üks nurk. Säilinud kuusehekk ja võimas remmelgas.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO211.jpg
213	Läpi kool	Koolihooned	Patika küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Oli algul külakool. 1917. a asutati koolimajas kooliõpetaja ja kirjamehe Johannes Lassi initsiatiivil VSDP Lehtse osakond, mis oli üks esimesi kommunistlike rakukesi. Hiljem pidi õpetaja seetõttu oma ametist loobuma.	Koolihooned hävinud tulekahjus, krundile ehitatud uus elamu. Tegutses veel peale sõda algkoolina, algul 6 kl. siis 4 klassilise algkoolina.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO264.jpg
214	Koolma-Kõrtsi talukoht	Rehielamud	Patika küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Vt. foto	Vt. foto	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/AM/AM009.jpg
215	Imavere karjamõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Patika küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Oli Jäneda mõisa kõrvalmõis.	Mõisa peahoonest alles vaid pool, ümber ehitatud. Laudast vare. Kõrvalhooned kasutusel. Õuepuudeks lehised, vahtrad, tammed, kuusehekk.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO278.jpg
216	Tooma talu kaev	Kaevud, karjamaakaevud, kividünad	Patika küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Oli Tooma talu kaev. Talu hävitati seoses maaparandusega.	Kooguga kaev.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO267.jpg
217	Koolme talu küün	Heinaküünid,	Patika küla	Objektist või tema esialgsest	Endine Koolme-Rommelga talu.	Küün praeguse Koolme talu krundil.	http://pk.rmk.ee/parandk

		kuhjalavad		funktsionaalsusest säilinud 50-90%			ultuur/MO/MO268.jpg
218	Rebase talukoht	Põlised talukohad	Patika küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Põriki mõisnik saatnud ühe mehe raba äärde sütt miilima, kes jäänudki sinna elama. Koht oli liivane ja rebaseurges täis, nii saanud talu selle järgi nime, mis hiljem oli perekonnanimi. Talu oli kolmehobuse koht, kartulit kasvatati ekspordiks.	Talul olid veel ait, karjatall ja sealaut ning sepikoda. Maja lagunes pärast 1970. aastat. Hoonete ümber on istutatud kuusekultuur. Nähtav on ka endine kuusehekk.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO265.jpg
219	Võrgi meierei	Meiereid	Patika küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Võrgi talu peremees eraldas maa meierei tarbeks, andis palgid. Meierei töötajatel oli korter teisel pool otsas. Algaastatel valmistati hapukoort ja kohupiima, mida saadeti Peterburi. Siin vajati pidevalt kahte töölist. Mustjõel olnud kunagi vesiveski	Endise meierei kohale on ehitatud uus hoone. Kõrvalolevale piimakeldrile on ehitatud elumaja. Võrgi Piimapunkt suleti 1963. a. Siit algab Nahe poole viiv hõberemmelga hekk.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO266.jpg
220	Aru mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Patika küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Aru esimene omanik oli von Saltza. 19. saj algusest kuulub mõis von Hoyningen-Huenele ja sestpeale on Lehtse mõisa kõrvalmõis. Peale võõrandamist kasutati rahvamajana, ka nõukogude perioodil. Peeti pidusid ja näidati kino.	Puidust peahoone on hävinud, kõrvalhooned varemeis. Mõis asus künkal, praegu ümbritsevad seda pärnapuud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO277.jpg
221	Kiviaed	Kiviaiad, tarad	Patika küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Asus Laeva talu piiril.	Käesoleval ajal asub mitme talu piiril. Toomingaga ja remmelgaga võsastunud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO280.jpg
222	Villemihansu Hiiekivi	Pärimustega kivid, ohvri- ja kultusekivid	Patika küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			
223	Laiamäe metsnikukoht	Vahtkondade kordonid	Piisupi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Õuepuudena kasvavad tammed, pärnad, kuused ja viljapuudena õunapuu. Kõrvalhooned korralikud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI310.jpg
224	Kiigamäe metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Piisupi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Õuepuudena esineb pärn, vaher ja kask.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI313.jpg
225	Väädi metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Piisupi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Õuepuudena esineb mändi, lehist, pärna, kaske ning viljapuudena õunapuu.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI312.jpg
226	Porkuni mänd	Põlispuid	Porkuni küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Arvatakse, et Põhjasõja aegse Männi on istutanud Peeter I või Rootsi kuningas. (A. Uudmäe, K. Poom)		http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI386.jpg
227	Porkuni pargi paemurd	Paemurrud	Porkuni küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Porkuni paemurrust pärit kivi kasutati juba 15. saj Porkuni piiskopilinnuse ehitamisel. Paemurrule andis nime 1858. a. F. Schmidt.		http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI365.jpg

228	Porkuni kivisild	Kivisillad ja -truubid, ripsisillad, puitsillad	Porkuni küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Maakivist ehitatud sild ning teetammil on reas vanad piirdepostid. Kraavialal kasvab pajuvõsa.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI364.jpg
229	Põriki mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Pruuna küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	18. saj eraldati Põriki Pruunast iseseisva mõisana. Sajandi lõpul sai omanikuks von Dellingshausen, sama perekonna kätte jäi mõis kuni võõrandamiseni.	Peahoone on hävinud, vahetusse lähedusse on ehitatud asundustalu. Säilinud on grupp kõrvalhooneid, mis asuvad teeristil. Viilkatusega laut on maakividest, praegu kasutusel. Ait-kuivati-rehi on ümber ehitatud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO245.jpg
230	Pruuna turbavõtukohad	Turbavõtukohad	Pruuna küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Pruuna raba oli esimene, kus katsetati kütteturba kaevandamist. Raba nimetatud ka Lassijärve või Lassijõe rabaks.	Turbavõtukohad ammendatud freesturbaväljade ümber.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO244.jpg
231	Pruuna paemurd	Paemurrud	Pruuna küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Oli Pruuna mõisa paemurd. Sellest paest olevat ehitatud Lehtse raudteejaam ja Lehtse mõisa torn. Siin asus ka lubjaahi. (J. Freimann)	Endine paemurd on planeeritud põlluks, kivid koristatud. Jäänud veel mõned võsastunud augud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO242.jpg
232	Kiviaed	Kiviaiad, tarad	Pruuna küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Oli endiste Pruuna ja Põriki mõisate vaheline piir, endine teekoht.	Säilinud kahepoolne kiviaed koos väljapuhastatud vahtraalleega. Pruuna küla poolses otsas endised talukohad.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO243.jpg
233	Saunikukoht	Vabadiku (popsi)saunad, soldatikohad, platsikohad	Põdrangu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI276.jpg
234	Põdrangu metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Põdrangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Õuepuudena kasvavad pärnad ja kuused.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI288.jpg
235	Elumajad	Taluhäärberid, -elumajad	Põdrangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Viljapuudena kasvavad õunapuud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI277.jpg
236	Põdrangu mõisaait	Mõisaarhitektuuri objektid	Põdrangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI283.jpg
237	Põdrangu mõisa hobusetall	Mõisaarhitektuuri objektid	Põdrangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI280.jpg
238	Põdrangu kõrtsikoht	Kõrtsid	Põdrangu küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud			http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI285.jpg
239	Põdrangu kiviristi koht	Hauad	Põdrangu küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Arvatavasti on kivirist pandud Põhjasõja aegsele matmispaigale. Rist asub tervena Põdrangu töökoja õuel oleval veehoidlajal ja selle algset kohta mäletas (S. Freienthal).		http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI286.jpg
240	Põdrangu mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Põdrangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Esimesed teated Põdrangu mõisast pärinevad 1583. aastast. 20. sajandi algul kuulus mõis von Harpede aadliperekonnale, mõisa viimane	Mõisapargis kasvavad saared, vahtrad, tammed jt puuliigid ning aiapuudena õunapuud. Mõisa peahoones tegutseb Põdrangu Põllumajandusühistu.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/JI/JI278.jpg

					omanik enne 1919. aasta võõrandamist oli Reinhold von Harpe.		
241	Põdrangu mõisa küün	Mõisaarhitektuuri objektid	Põdrangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Heinaküün ehitati 1912. a. (S. Freienthal)	Mõisaküüni seinte ääres kasvavad toomingad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI287.jpg
242	Põdrangu mõisa valitsejamaja	Mõisaarhitektuuri objektid	Põdrangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI281.jpg
243	Kilomeetripost	Vanad teetähised	Põdrangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI319.jpg
244	Põdrangu mõisa viinakööök	Piirituse tootmisega seotud objektid	Põdrangu küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud alla 20%		Põdrangu mõisa viinaköögi varem kasvatatud pajuvõsa.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI318.jpg
245	Tarekuivati	Mõisaarhitektuuri objektid	Põdrangu küla	Objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Tarekuivati varem kasvatatud paju.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI284.jpg
246	Lubjaahjukünga	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Põdrangu küla	Objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Lubjaahjukünkal põletati lubja enne esimest Vabariigi aega. (S. Freienthal)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI275.jpg
247	Põdrangu mõisa tollakuur	Mõisaarhitektuuri objektid	Põdrangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI279.jpg
248	Teetammi piirdepostid	Vanad teetähised	Põdrangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI274.jpg
249	Põdrangu mõisa jääkelder	Muud mõisaaegsed tootmishooned	Põdrangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI282.jpg
250	Rabasaare töölismajad	Töölise majad	Rabasaare küla	Objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Asulas ehitati raudtee, kõik transport käis selle kaudu. Turvast kaevandati nii Rebase kui Laste rabast. Toodeti nii kütte-, väetis-, kui ka alusturvast. Rahvamajas tehti isetegevust, sinna tuldi ka kaugemalt. Tootmine lõppes 1990-ndate algul.	Rabasaare oli 1936. a loodud turbatöölise asula. Praegu on alles erinevatest ajastutest pärit töölismajad. Enamasti tühjad. Rahvamaja torniga katusel, elektri jõujaam, kontorihoone. Erinevad tootmishooned nõukogude ajast. Kõrghaljastus säilinud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO261.jpg
251	Rägavere mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Rägavere küla	Objektist või tema esialgselt funktsionaalsusest säilinud 20-50%	18. saj olid Rägavere omanikeks von Patkul ja von Dellingshausen. 1870. a ühendati Linnapega, omanikeks lõpuni von Baumgartenid.	Peahoone on viilkatusega ühekorruselise väike suurtest maakividest ehitus, avad ääristatud tellistega. Hoone võib pärineda ka 19. saj lõpust. Kõrvalhoonetest on alles üksikud varem. Pargis olid sirg- ja ringteed. Munakividest sissesõiduteel allée.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO248.jpg
252	Pärnamägi	Vanad kohanimed	Rägavere küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Siin toimusid Eesti Vabariigi ajal Kaitseliidu laskeharjutused. Lasketiir on olnud ka nii saksa ajal kui nõukogude ajal. Võimalik, et on kunagi olnud hiemägi.	Kõrgendik, kaetud metsaga. Pinnasesse kaevatud kaevikute jäljed.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO279.jpg

253	Rägavere kool	Koolihooned	Rägavere küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Töötas EW ja nõukogude ajal, oli algkool.	Koolimaja on ümber ehitatud. Maja ümber kuusehekk ja vahtrad.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO249.jpg
254	Kuru mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Räsna küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Omapärane oli historitsistliku iseloomuga kõrge paekivist kahe võimsa ja kõrge ümara nurgatorniga piirdemüür. Võis pärineda 19. saj teisest poolest. Suur vabakujuline park. Enne maareformi oli omanik von Maydell. Mõisas olevat kummitanud.	Suur ühekorruseline puidust peahoone on hävinenud. Üksikud kõrvalhooned on varemetes või hävinenud. Piirdemüür vaid aimatav, selle kõrvale ehitatud kolhoosi laut.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO253.jpg
255	Jootme-Räsna vallakool	Koolihooned	Räsna küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	19. saj lõpust pärinev kooli protokolliraamat asub Lehtse Koduloomuuseumis. Õpetajaks oli J. Muhel.	Vana koolimaja kõrvale on ehitatud uus elamu.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO259.jpg
256	Kuru mõisa paemurd	Paemurrud	Räsna küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Kuru paas oli väga kuulus, kasutati nii mõisas kui ümbruskonnas ehitusmaterjalina.	Paemurd on põlluks planeeritud. Lubjapõletuskoht aimatav, on jäätmeid täis kantud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO254.jpg
257	Räsna küla kiviaed	Kiviaiad, tarad	Räsna küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Oli omaaegne külatee ühepoolse kiviaiaga, Räsna ja Jootme põisate piiriks.	Kiviaia kõrval olev tee on kadunud, kiviaiale on põllult kive peale kantud, kasvavad lehtpuud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO258.jpg
258	Kuru tuuleveski	Tuuleveskid	Räsna küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Asub Pae talu naabruses.	Veski vundament nähtav, samuti uksekoht, võsastunud.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO255.jpg
259	Saiakopli mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Saiakopli küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Eraldati Nõmmkülast 1787. a. Kuulus Jacob Johann von Helwigile. 1837. a ostis mõisa doktor Ehrenbusch. 1884. a omandas selle Jakob Kurberg. Viimane omanik Arved Kurberg. Kahekorruseline peahoone pärineb 19. saj teisest poolest.	Säilinud vaid peahoone. Hoones asus nõukogude ajal Nõmmküla sovhoosi keskus. Sellest ajast ka hulk tühje tootmishooneid ümber mõisa. Praegu on 7 korteriga elamu.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO199.jpg
260	Rahemäe tuuleveski	Tuuleveskid	Saiakopli küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Võis olla Saiakopli mõisa tuuleveski.	Tuuleveski koht asub praegu keset põldu künkal. Lähedal hävinud Rahemäe talu.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO200.jpg
261	Nõmmküla jaamahoone	Raudteerajatised	Saiakopli küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Oli nõukogude-aegne kiviehitus. Lähedal endine Nõmmküla raudteeülesõit.		http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO202.jpg
262	Kalle vesiveski	Vesiveskid, veskitammid	Saiakopli küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Vesiveski ehitamise aega ei teata, aga I Maailmasõja järgselt oli olemas ja tegi isegi püüli. Kalle poolmõis eraldati Nõmmkülast 1753. Kuulus Michael Meurile. 1852. a ostis selle dr. Ehrenbusch. (R. Tammik)	Kalle oli Saiakopli mõisa kõrvalmõis. Mõisahooned on hävinud. Viimane omanik oli eestlane Arved Kurberg. Praegu endiste hoonete kohal talumaja.	http://pk.rm.k.ee/parandkultuur/MO/MO195.jpg
263	Fichtenhofi karjamõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Saiakopli küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			

264	Trilli poolmõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Saiakopli küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Čraldati Järvajõe 1785. a. Kuulus Nikolaus von Villebois' ile.1854. a ostis mõisa doktor Ehrenbusch. Viimane omanik oli Arved Kurberg. Oli Saiakopli mõisa kõrvalmõis.	Mõisa peahoone on hävinud. Praegused hooned on uued, kõrvalhoone lagunenud. Õuepuud vahtrad, pärnad, hobukastan.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO197.jpg
265	Fichtenhofi-Underti talukoht	Põlised talukohad	Saiakopli küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Tegemist võib olla endise Nõmmküla mõisa karjamõisa - Fichtenhofiga. Peremehe andmetel olevat hooned süttinud raudteheki põlemisel lendunud sädemetest. Rahva seas kutsutud Underti talukohaks.	Talul on uued hooned endiste asemel, mis põlesid 1948. a.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO203.jpg
266	Kaarli poolmõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Saiakopli küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Eraldati Kuru ja Räsna mõisatest 1770. aastatel. Kuulus Baggehufwudtidele. Viimane omanik oli von Brevem. Oli Saksi mõisa kõrvalmõis.	Mõisa peahoonepole säilinud, kohta märgib vaid laut, mis on hiljem ehitatud, 1929. a. Ka elumaja on uus.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO196.jpg
267	Trilli kruusakarjäär	Kruusa-, liiva-, savi- ja fosforiidikarjäärid	Saiakopli küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Oli EW ajal kohalik kruusakarjäär.	Karjäär olnud ka nõukogude ajal kasutusel.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO198.jpg
268	Kilomeetripost	Vanad teetähised	Saiakopli küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Nõukogude-aegne kilomeetripost vanal Saiakopli-Nõmmküla teelõigul. Kahepoolne, numbrid vaevalt loetavad. Asub endise Rahemäe talu kõrval.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO201.jpg
269	Kameruni metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Saksi küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	EW ajal oli Porkuni metskonna metsavahikoht. Selle põhjapiirile jooksid kokku nii maakonna kui ka Jõepere ja Saksi mõisate piirid.	Laut on uuem ehitus. Õuepuudeks kased, vahtrad, elupuud. Nõukogude ajal oli pikaajaseks metsavahiks Vambola Reinsalu.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO239.jpg
270	Saksi rehi	Muud mõisaaegsed tootmishooned	Saksi küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Oli Saksi mõisa juurde kuuluv rehi.	Müürid metsastunud, kasvavad lehtpuud ja kuused.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO238.jpg
271	Saksi kool	Koolihooned	Saksi küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Kooli teatakse aastast 1860. 1919/20 õppeaastal töötas 3 klassi, siis aastatega klasside arv suurenes kuueni. Taheti kolida Saksi mõisa, kuid sinna tuli internaatkool. Kool jätkas kuni 1939. aastani vanas hoones, siis põles koolimaja.	Koolihooned põlenud. Krundile ehitatud kõrvalhooned.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO269.jpg
272	Saksi vana vallamaja	Vallamajad	Saksi küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Oli Eesti Wabariigi ajal Saksi vallamaja, arvatavasti endine talukoht.	Praegu taluhooned.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO270.jpg
273	Porkuni lahinguväli	Mälestuskivid	Sauvälja küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Porkuni lahing oli lahing Punaarmee ja Saksa sõjaväkke kuulunud Eesti väeosade vahel vaba läbipääsu pärast Porkunist Tamsallu. See toimus 21. septembril 1944. a Porkuni järve ja	Mälestuskivi ümbruses on looduslik haljastus ja maanteeammil kasvavad mägimännid.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI338.jpg

					Tamsalu raudteejaama vahelisel alal, osana Teisest maailmasõjast.		
274	Sauvälja matmispaik	Hauad	Sauvälja küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Matmispaigas kasvab saarvahter.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI408.jpg
275	Maakonna piiriposti koht	Ajaloolised piirimärgid	Sauvälja küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Säase ja Porkuni risti juures oli maakonna piiripost. Tee oli maakonnapiir ja teine piir oli Valgejõe mööda Tapani välja. Piiripost oli Eesti lipu värvidega – spiraalselt joonistatud lipuvärvid. Kolmnurkne betoonpost. (V. Roosmaa)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI320.jpg
276	Eimanni raba turbavõtukoht	Turbavõtukohad	Savalduma küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Lõikasin Einmanni turbarabas 10 a käsitsi turvast, mida veeti kolhoosi lautadesse, kus see peenestati ja loomadele allapanuks pandi. (K. Kirsspuu)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI385.jpg
277	Savalduma kõrtsikoht	Kõrtsid	Savalduma küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Kõrts oli kivist, sammastega, suur rehielamu, mis oli veel alles 1960ntadel. Kõrtsi sammaste (galerii) all olid istepingid, kus sai istuda ja puhata. (E. Vaimaa)	Õuepuudena kasvavad kuused, saared, kased, vahtrad, sirelid, enelad ning viljapuudena õunapuud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI383.jpg
278	Alupere tuulik	Tuuleveskid	Savalduma küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Alupere tuulik oli paekest, mille puitosad põlesid pikselöögist täielikult. Tulekahju oli toimunud 1920. (E. Vaimaa)	Tuuliku asukoht ei ole täpselt määratud!	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI382.jpg
279	Pulmajalakad	Põlispuid	Savalduma küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Künnapuude rida mis jookseb mööda põllu serva ja Eimanni raba märgala.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI413.jpg
280	Tammela talukoht	Põlised talukohad	Savalduma küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Õuepuudena kasvavad vahtrad, kased ja sirelid ning viljapuudena õunapuud. Talu ümbritseb puust aed.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI384.jpg
281	Säase paemurd	Paemurrud	Säase alevik	Objekt hästi või väga hästi säilinud	1975. aastal maha jäetud Säase lubjakivikarjäär on läbi aegade varustanud lubjakiviga Tamsalu šahtahjusid, mis ehitati 1907. ja 1936. aastal.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI422.jpg
282	Säase karjamõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Säase alevik	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Endine omanik Limberg. Huviväärne on ka eramuks ümberehitatud, juugendstiilis endine härrastemaja (1912-13 E. G. Kühnert). 19. saj. oli nüüdse aleviku alal Tamsalu mõisa Säase karjamõis (Arkly) ja Säase		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI250.jpg

					saunaküla.		
283	Säase farmi veetorn	Pärandkultuuri märgid NL ajast	Säase alevik	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			https://pk.rmk.ee/parandkultuur/JS/JS695.jpg
284	Raudtee paemurd	Paemurrud	Tamsalu linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Paemurrus kasvava puistu koosseis on varieeruv. Raudteepoolsel paemurru alal kasvavad õunapuud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI372.jpg
285	Kilomeetripost	Vanad teetähised	Tamsalu linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Teetähis asub vana Tamsalu-Järva-Jaani maantee ääres. (A. Uudmäe)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI242.jpg
286	Viadukti paemurd	Paemurrud	Tamsalu linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Enne 1950ndaid kaevandatud alale moodustatud puistangus on pakihiilt eemaldatud muld ja kiviklibu. Peale kaevandamist on kaetud 2-10 cm tuseduse mullakihiiga.	Objektile on paigaldatud infotahvel.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI373.jpg
287	Mälestusmärk hukatud lubjatehase töölistele	Mälestuskivid	Tamsalu linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Pühendusega: Siin hukati Tamsalu lubjatehase töölised Heinrich Kont, Mihkel Langer, Martin Sidron.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI374.jpg
288	Tamsalu ringahjud	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Tamsalu linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Pacahju ümber ja varemetel kasvavad kased, männid ja pajud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI375.jpg
289	Teetammi piirdepostid	Vanad teetähised	Tamsalu linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Teetammi piirdepostid asuvad vana Tamsalu-Järva-Jaani maanteel ning teepeenral kasvavad reas mägimännid. (A. Uudmäe)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI243.jpg
290	Tamsalu mõisa koht	Mõisaarhitektuuri objektid	Tamsalu linn	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Moe mõisa omanikule kuulus ka 2 miili kaugusel asuv Tamsalu mõis.	Tamsalu mõisapargi ümber on kiviaed.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI316.jpg
291	Tuhapuistang	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Tamsalu linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Ringahjuste kanti põlevkivituhk käsitsi vanasse paemurdu. Tuha ladestamine lõpetati 1980. a. Täna on tuhapuistangul looduslik taimeestik.	Objektile on paigaldatud infotahvel.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI376.jpg
292	Maa-ahi	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Tamsalu linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Maa-ahi ehitati 1880. aastatel ning töötas kuni ringahjuste valmimiseni. Põletusruum oli hobuserauakujuline, läbimõõduga 14 m, risti 8 m, kõrgusega 6 m ning mahutas 500 m ³ .	Objektile on paigaldatud infotahvel.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI378.jpg
293	Kilomeetripost	Vanad teetähised	Tamsalu linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI414.jpg

294	Tamsalu meierei	Meiereid	Tamsalu linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Teave A. Uudmäelt.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI244.jpg
295	Kukelossi moonakamaja	Moonakamajad	Tamsalu linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Tamsalu mõisa moonakate elamu, kus elati veel 1990ndatel. Hoonesse kavandati 1990ndatel aastatel hotelli ja sööklad, mis ei leidnud kasutamist. Kukelossi on kasutatud veel hobusetallina. (A. Uudmäe)	Õuepuudena kasvavad vahtrad ning viljapuudena õunapuud. Hoone läheduses, sõidutee pool, asub käsipumbaga kaev.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI248.jpg
296	Kilomeetripost	Vanad teetähised	Tamsalu linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Teetähis asub vana Tamsalu-Järva-Jaani maantee ääres. (A. Uudmäe)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI241.jpg
297	Tamsalu šahtahjud ja tuhapuistang	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Tamsalu linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Šahtahjud ehitati 1907. ja 1936. a Limberg. Ahjud jäid seisma 1994. a.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI249.jpg
298	Paemurd	Paemurrud	Tamsalu linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Töö paemurrus toimus kolmes järgus. Kõigepealt eemaldati pinnas ja lubjakivi kaevandamine toimus 2. järgus.	Objektile on paigaldatud infotahvel.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI377.jpg
299	Raudteetöölise elamu	Raudteerajatised	Tamsalu linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Raudteetöölise maja on ehitatud 1870-1878 aastate vahel. (A. Uudmäe)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI245.jpg
300	Kitsarööpalise raudtee jaamahoone	Raudteerajatised	Tamsalu linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Kitsarööpalise raudteejaama hoone ehitati Tamsalu mõisnik. (A. Uudmäe)	Õuepuudena kasvavad vahtrad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI247.jpg
301	Raudteejaam	Raudteerajatised	Tamsalu linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Õuepuudena kasvavad vahtrad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI246.jpg
302	Tamsalu raudtee veetorn	Raudteerajatised	Tamsalu linn	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			https://pk.rmk.ee/parandkultuur/JS/JS687.jpg
303	Orava kõrts	Kõrtsid	Tamsalu linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			https://pk.rmk.ee/parandkultuur/KB/KB151.jpg
304	Tapa külakool	Koolihooned	Tapa linn	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Esimene vallakoolimaja ehitati 1839. a. 1868. a ehitati selle lähedale uus õlgkatusega koolihoone ühe klassiruumiga. Kool kandis hiljem Tapa 3-kl. Algkooli nimetust. Tegevuse lõpetas kool 1950-ndatel seoses Tapa lennuvälja laiendamisega.	Koolihoonest jäänud vaid trepiastmed, mille kõrval kasvab 2 vahert.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO256.jpg
305	Valgejõe vana sillakoht	Kivisillad ja -truubid, ripsisillad, puitsillad	Tapa linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Oli endine sillakoht Valgejõel.	Endine maantesild rekonstrueeritud. Asub Kadrina valla piiril.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO288.jpg
306	Vilguta raudteelõigakuht	Raudteerajatised	Tapa linn	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Selle ülesõidu kaudu oli võimalik otsetee Niidu külast Moe mõisa. Raudtee ääres oli olnud raudteevahi majake. Vilguta nimi talu järgi Niidu külas.	Tänapäevaks ülesõit suletud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO275.jpg

307	Tapa mõisa tuuleveski	Tuuleveskid	Tapa linn	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Oli Tapa mõisa tuuleveski.	Tuuleveski koha lähedale on rajatud nõukogude sõjaväe ehitised, praeguseks lammutatud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO214.jpg
308	Tapa elektrijaam	Kohalikud elektrijaamad	Tapa linn	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Pärast I Maailmasõda ehitati elektrijaama hoone Valgejõe kaldale. Jõe vesi paisutati ja 1918. a lasti 20 hj turbiini käiku. 1920. a sai linn elektritänavavalgustuse. Elektrijaam seisus viimase sõja ajal. (H. Allandi)	Elektrijaam varemetes.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO287.jpg
309	Tapa mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Tapa linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Esmateated pärinevad 1629. a. Kuulus von Tiesenhausenile. 1782. a ostis mõisa von Fock Sagadilt. Viimane omanik Axel von Fock. Peale Vabadussõda paigutati siia Soomusrongi Rügemendi staap. 1949. a asus siin Vene tankipolk, siis väeosad.	Säilinud vaid peahoone. Peale võõrandamist paiknes peahoones sõjaväeosa. Hoonet on oluliselt ümber ehitatud, lisatud teine korrus, seisnud kaua kasutuseta ja laguneb. Tapa linna viib pärnaallee.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO276.jpg
310	Tapa metsnikukoht	Vahtkondade kordonid	Tapa linn	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			
311	Roti mets	Vanad kohanimed	Tapa linn	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Oli omaaegne Tapa spordiväli - Roti lage ja mets. Metsas elanud metsavaht nimega Rott. Juurinud aiamaa ja ehitanud omale maja. Varsti aga surnud ja maja lagunenud.	Mets asub Tapa linna külje all ja on kohalikele jalutuskohaks. Kaitsevähelased teevad siin orienteerumist. Metsäärne lagendik võsastunud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO215.jpg
312	Piirikivi	Ajaloolised piirimärgid	Tapa linn	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Kivil number 66. (T. Paas)	
313	Tapa esimene koolimaja	Koolihooned	Tapa linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			
314	Tapa esimene eestikeelne kool	Koolihooned	Tapa linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			
315	Tapa veetorn	Pärandkultuuri märgid NL ajast	Tapa linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%			https://pk.rmk.ee/parandkultuur/JS/JS688.jpg

316	Tapa veetorn	Pärandkultuuri märgid NL ajast	Tapa linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			https://pk.rmk.ee/parandkultuur/JS/JS749.jpg
317	Tapa raudtee veetorn	Raudteerajatised	Tapa linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%			https://pk.rmk.ee/parandkultuur/JS/JS689.jpg
318	Tapa raudtee veetorn	Raudteerajatised	Tapa linn	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			
319	Tõdrakõrve karjamõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Tõdrakõrve küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Oli Pruuna karjamõis. Nimekuju ka Terakjärve ja Annenhof.	Mõisahooned lagunened, näha vaid vundamendid, samale krundile ehitatud 3 erinevat talukohta. Mõisa juurest algab põldudevaheline kiviaed. Vana kuusehekk, vahtrad, saared.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO252.jpg
320	Vana-Kändla talukoht	Asundustalud	Tõdrakõrve küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Viimane elanik oli Elli Roos. Kui maja jäi tühjaks, käidi rüüstamas, lõpuks põles 20 aastat tagasi.	Säilinud talu vundament ja korsten. Õuele tehtud metsloomade vaatlustorn.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO284.jpg
321	Turbavõtukoht	Turbavõtukohad	Tõdrakõrve küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%			
322	Tõrvaaugu kõrts	Kõrtsid	Türje küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/AU/AU395.jpg
323	Võhmuta vallamaja	Vallamajad	Türje küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Hoone on võrkaiaga piiratud. Vallamaja ees on saarepuude rida ning taga aias kasvavad õunapuud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI264.jpg
324	Võhmuta raudteejaam	Raudteerajatised	Türje küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			
325	Uudeküla mõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Uudeküla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI329.jpg
326	Kuusikumäe külavain	Külavainud	Uudeküla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Jaanitule tegemise ja kelgutamise koht. (K. Uudeküll, 30)	Külaplats ja lastemängu koht asus Uudeküla mõisa pargis, praegu kasvavad seal vahtrapuud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI328.jpg
327	Uudeküla Jüri lubjaahi ja paemurd	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Uudeküla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi		Paeahju varem kasvatatud punased leedrid, kuslapuud, kibuvitsad, kuused, pajud, hall lepad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI411.jpg
328	Uudeküla laadaplatsi koht	Laadaplatsid	Uudeküla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI327.jpg
329	Uudeküla põhiteed	Maanteed	Uudeküla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Turuplatsi juures teeristil kasvas tammepuude rida, mille all asusid istepingid ning kuju viuldaajast,		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI324.jpg

					millel poisid viiuli ära lõhkusid. (E. Augva)		
330	Uudeküla põhiteed	Maanteed	Uudeküla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Turuplatsi juures teeristil kasvas tammepuude rida, mille all asusid istepingid ning kuju viiuldajast, millel poisid viiuli ära lõhkusid. (E. Augva)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI728.jpg
331	Uudeküla sepikoda	Sepikojad	Uudeküla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI332.jpg
332	Mõisakelder	Keldrid	Uudeküla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Eelmine omanik pidas keldri eesruumis sigu ning väheste tuulutuse tõttu kukkus keldri katus kokku.	Õuepuudena kasvavad vahtrad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI333.jpg
333	Uudeküla mõisa moonakamaja	Moonakamajad	Uudeküla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Mantelkorstnaga maja, mille ümbruses kasvavad vahtrad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI331.jpg
334	Kivikoolimaja	Koolihooned	Uudeküla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Maakivist hoone. Õuepuudena kasvavad vahtrad, kased ja kuused.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI322.jpg
335	Vaestemaja koht	Vaestemajad	Uudeküla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi		Vaestemaja varem kasvatatud kased ja pajud ning õuepuudena sirelid.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI409.jpg
336	Mõisaküün	Heinaküünid, kuhjalavad	Uudeküla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Mõisaküünis hoiti nõukogude ajal väetist, seetõttu on alumised palgid mädanenud. (K. Uudeküll, 30)	Õuepuudena kasvavad vahtrad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI325.jpg
337	Uudeküla mõisa paemurd	Paemurrud	Uudeküla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Veega täitunud paenurru augu ümber kasvavad üksikud kased.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI337.jpg
338	Mõisa hobusetall	Mõisaarhitektuuri objektid	Uudeküla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI330.jpg
339	Kassaka taluhäärber	Taluhäärberid, -elumajad	Uudeküla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Taluhäärber kuulus kohalikule mehele Juhan Uudeküllile, kes oli tsariaegses Balti ja Pihkva-Riia Raudteevalitsuses ametnik, kuuldavasti ehitusosakonnas.	Taluhäärberi kõrval on kelder ja õuel kasvavad vahtrad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI334.jpg
340	Külakaev	Kaevud, karjamaakaevud, kivikünad	Uudeküla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Kaev asub looduslikul heinamaal, kuhu kevadeti koguneb pinnavesi. Kaev on kaetud metallrestiga.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI410.jpg
341	Uudeküla kauplus	Poed	Uudeküla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Kauplus tegutses 1900. aasta paiku. (K. Uudeküll, 30)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI323.jpg

342	Uudeküla mõisa lubjaahi	Lubjaahjud ja lubjapõletamiskohad	Uudeküla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI336.jpg
343	Uudeküla tuuliku koht	Tuuleveskid	Uudeküla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%	Kogu info, mida olen kuulnud, on selline: küla peal räägitakse tema vanuseks olevat Rootsi aeg ja et ta kokku kukkus Esimesel jõulupühal, aga mis aastal täpselt, on vaieldav. Pildi taga on 1944, aga minu teada oli see nii. (U. Reinsalu)	Tuuliku varemele on tehtud kivitaimla ning vahetus läheduses kasvavad toomingad.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI335.jpg
344	Uudeküla mõisa viljaait	Muud mõisaagessed tootmishooned	Uudeküla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Mõisaaita ma ei mäleta, tean et seal hoiti kapsaid. Siin oli hea maa kapsaste kasvatamiseks. (E. Augva)		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI326.jpg
345	Võhmetu mõisa moonakamaja	Moonakamajad	Vadiküla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%		Õuepuudena kasvavad vahtrad, kased, haavad ja viljapuudena õunapuud.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI361.jpg
346	Kärdi talu tuuliku koht	Tuuleveskid	Vadiküla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi		Kärdi talu tuulikut enam ei ole, kuid alles on mitmed maakivist hoonevaremed. Nendes varemetes kasvavad punase leedri põõsad. Arvatava tuuliku asukohal kasvavad lepad. Õuepuudest on alles lehised ning õuemaal kasvab üks noor pihlakas.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI341.jpg
347	Värava küngas	Vanad kohanimed	Vadiküla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud	Mäge tuntakse ka kui Kivimurru mägi. Kivimurru nimetus on tulnud sellest, et mägi on kaetud pakiviklibuga.		http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI394.jpg
348	Vahakulmu vesiveski	Vesiveskid, veskitammid	Vahakulmu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	1871. a töötas veskis mõldrina Pärtel Rand, kes oli venelastel lasknud uue veskikivi teha, aga need võtsid kivi naabertalu õueväravast, nii et tuli kohut käia. Veski kuulus Saksi mõisale. 18. saj oli samas kohas puust vesiveski.	Veski oli EW ajal eravalduses, töötas kahe kivipaariga ja tegi ka püüli. Oli käigus 1959. aastani. Seejärel jäi seisma ja lagunema. (R. Tammik)	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO192.jpg
349	Priimaa küla tuuleveskikoht	Tuuleveskid	Vahakulmu küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Oli Priimaa küla vabadike tuuleveski. 1882. a kirjutati ajalehes "Valgus": Mäe Hansu talu peremehel on suur veski ja muud hooned-kõik ilusad".	Kuulub praegusele Tuuleveski talule. On hooldatud, lõunaküljel lillepeenar.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO193.jpg
350	Saksi-Kaarli tee	Maanteed	Vahakulmu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Oli otsetee Saksi külast Kaarli mõisa. Lõuna pool jõge kasutatakse kruusateena.	Teelõik põhja pool Valgejõe.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO237.jpg
351	Priimaa küla	Põliskülade kohad	Vahakulmu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	Vahakulmu Andres, Saksi mõisa vabatalupoeg sai mõisnikult endale Libliku maa pärisomandiks. Ta andis maad ka oma poegadele kasutada ja	Maad oli umbes 120 ha. 1839. a oli 7 taluperet ja 4 vabadikku. See arv suurenes ja maad jäi talu peale vähemaks. Tänapäeval pool maast	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/MO/MO194.jpg

					need andsid edasi oma lastele. Nii tekkis Priimaa küla. Oma õiguste eest pidi palju kohut käima.	müüdnud, ehitused osalt kolhoosiaegsed, tegeldakse karjakasvatusega, säilinud veel mõned väiketalud.	
352	Koodi talukoht	Põlised talukohad	Vajangu küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi			
353	Kuivakaare karjamõis	Mõisaarhitektuuri objektid	Vajangu küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JN/JN772.jpg
354	Einmanni vallamaja	Vallamajad	Vajangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Vajangu vallamajale pandi nurgakivi 13. mail 1900. a. Arnold Heinmaa, Vajangu kroonika, 1999.	Õuepuudena esinevad pärnad ja lehised.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI256.jpg
355	Kuie külakooli koht	Koolihooned	Vajangu küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi	Kuie koolimaja on ehitatud 1878. aastal Kuie külas Järva-Jaani kihelkonnas. 3-klassiline vallakool töötas aastani 1923.	Kuie kooli hoone viidi 1999. aastal Eesti Vabaõhumuuseumisse ning nüüd asub selles auväärses koolimajas muuseumi koolituskeskus.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI315.jpg
356	Vajangu seltsimaja	Seltsimajad	Vajangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Einmanni mõisa maadest eraldati 1929. a. rahvamajale maad. Ehitustööd kulgesid väga kiiresti ja esimene näidend mängiti uues Seltsimajas juba 1930. a. jõulude ajal.	Palkmaja, millele hiljem vene ajal ehitati silikaatkividest vooder ümber.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI254.jpg
357	Kandle kabelikoht	Vanad kabelivaremed	Vajangu küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%		Arvatav Kandle kabeli vareme koht. Õuepuudena kasvavad kased.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI258.jpg
358	Sepa kiviaed	Kiviaiad, tarad	Vajangu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI388.jpg
359	Vajangu kool	Koolihooned	Vajangu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			
360	Vajangu raudteejaam	Raudteerajatised	Vajangu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%			
361	Vajangu meierei	Meiereid	Vajangu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud	Ühise nõu ja jõuga, töö ja rahaga ehitasiid siinsed talupojad 1925–1926. a maakivist meiereihoone. Hiljem tegutses hoones majandi söökla.	Õuepuudena kasvavad kased.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI255.jpg
362	Kandle tuulik	Tuuleveskid	Vajangu küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%		Tuuliku ümber on laudadest tara ning tuulikus on kaks tervet veskikivi. Seinte ääres kasvab punane leeder.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI257.jpg
363	Saviauk	Kruusa-, liiva-, savi- ja fosforiidikarjäärid	Võhmetu küla	Maastikul on säilinud märgid, kuid ei luba üheselt määrata tüüpi			http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI362.jpg
364	Mõisa metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Võhmetu küla	Objekt hästi või väga hästi säilinud		Palk seintega elumaja on ehitatud maakivist vundamendile. Maja kõrval on palkidest saun ja paekivist lagunenud	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI363.jpg

						kõrvalhoone. Õuepuudena kasvavad vahtrad, kased, pihlakad, elupuud ja sirelid ning viljapuudena õunapuud ja kreegid.	
365	Nurga talukoht	Põlised talukohad	Võhmetu küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			
366	Koolikoht	Koolihooned	Võhmetu küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud			
367	Kingsepa talukoht	Põlised talukohad	Võhmetu küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%			
368	Huntaugu mägi	Vanad kohanimed	Võhmuta küla	Hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud		Hundimäel esineb palju tuulemurdu.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI266.jpg
369	Kase metsavahikoht	Vahtkondade kordonid	Võhmuta küla	Tüüp määratav, objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud alla 20%		Õuepuudena esinevad lehised, tammed, kuused.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI268.jpg
370	Võhmuta kool ja mõis	Koolihooned	Võhmuta küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%	1963. a oli kooli direktoriks Aino Rannaste, õpetajateks Mari Haas, Linda Raunet, Arvi Raunet, Viivi Jaanson ja Tiina Uusmaa. 1963.a Võhmuta kool likvideeriti.	Õuepuudena kasvavad pärnad, tammed, elupuud ja nulusid.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI267.jpg
371	Zoege von Manteuffelite perekonnakalmistu	Hauad	Võhmuta küla	Objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 20-50%	Mõisasüdamest poole kilomeetri kaugusel metsaservas asub mõisaomanike Zoege von Manteuffelite perekonnakalmistu, mis on rüüstatud.	Kalmistu on ümbritsetud kuni 1,6 m maakiviaiaga. Kiviaia ääres on välja tahutud graniitplaat.	http://pk.rmk.ee/parandkultuur/JI/JI265.jpg